

Beantwoording technische vragen Oordeelsvormende raadsvergadering 11 november 2020 inzake “Addendum bij Beleidsplan Integrale aanpak Actief uit armoede en schulden 2019-2022” (RV 2020-45)

1. Wat gaat er gebeuren met de gelden zoals benoemd in de motie armoedebelief van 8 november 2019?

De motie gaf aan onderzoek te doen en het daarvoor beschikbare geld voor drie jaar in te zetten. Verborgen armoede heeft de aandacht en is meegenomen in lopende onderzoeken. Door volop en planmatig in te zetten op het signaleren van armoede en van schulden krijgen we zo veel mogelijk inwoners in beeld en kunnen we hen een handreiking bieden bij hun geldzorgen. Dit signaleren kunnen we binnen het bestaande armoedebudget doen. De middelen die we dit jaar van de Jeugdfondsen en Stichting Leergeld terug hebben ontvangen worden nog dit jaar volledig besteed aan armoede.

2. Maken de bijlagen integraal deel uit van het raadsvoorstel?

Nee, de bijlagen zijn meegezonden als achtergrond informatie. De stukken zijn al eerder aan uw raad voorgelegd en vormen het fundament voor het Addendum.

3. Hoe denkt u mensen die niet zelfredzaam zijn nog beter te kunnen gaan bereiken? Als mensen al problemen hebben met het invullen van bijvoorbeeld formulieren, hun adres niet eens goed kunnen invullen, hoe zouden ze dan hun weg moeten kunnen vinden in de organisatie?

Enerzijds benaderen we door (vroeg)signalering inwoners zelf. Als blijkt dat inwoners ondersteuning nodig hebben bij het contact met de gemeente of andere instanties of het indienen van een aanvraag, kunnen we die ondersteuning voor hen organiseren. Anderzijds maken we het aanvragen zo eenvoudig mogelijk. Zo krijgen als voorbeeld inwoners die dit jaar deelnemen aan de Participatieregeling voor minima (Stadspas), en een uitkering van de gemeente hebben, door het invullen van drie vragen automatisch € 100,- budget voor 2021 toegekend.

4. Waar ligt de regierol? Kan dat belegd worden bij een duidelijke afdeling of organisatie die het noodzakelijke netwerk dan ook in stelling kan brengen?

Waar de regierol ligt, is afhankelijk van de ondersteuningsvraag van de inwoner. De ene inwoner kan beter door de gemeente worden geholpen, de andere door een andere professionele partij of door een vrijwilliger.

Voor schuldhelpverlening brengen we met ondersteuning van de Alliantie Vrijwillige Schuldhelp in beeld welke partijen op dit moment bij de toegang tot schuldhelpverlening zijn betrokken. De volgende stap is het in beeld brengen hoe die toegang er idealiter uit zou zien om voor inwoners de drempel zo laag mogelijk te maken, hoe we organiseren dat de individuele inwoner ondersteuning op maat krijgt, welke partijen daarbij betrokken zijn en wat daarvoor georganiseerd moet worden.

5. De gemeente Nijmegen heeft convenanten voor vroegsignalering afgesloten. Hoe zou dat bij ons in de praktijk kunnen worden ingezet?

Op 10 november jl. is door de VNG en de koepels Energie Nederland, Zorgverzekeraars Nederland, Vewin en Aedes het Landelijk Convenant Vroegsignalering ondertekend. Bij het convenant hoort ook een (model) Overeenkomst. In deze Overeenkomst staan de te maken afspraken tussen gemeenten en de individuele signaalpartners. We sluiten deze overeenkomst met zorgaanbieders, energieleveranciers, WML en woningcorporaties. Het afsluiten van deze overeenkomsten is volop in voorbereiding.

6. Slaagt het beleid als er meer geld wordt uitgegeven aan armoederegelingen?

Nee. Het beleid slaagt als inwoners minder geldzorgen hebben. De armoederegelingen zijn daarbij een hulpmiddel. In die zin is het niet een kwestie van meer of minder geld aan beleid

koppelen. Door een minder gebruik of aanvraag van regelingen of bijvoorbeeld bijzondere bijstand kan er budget overblijven, wat geenszins een teken zou zijn dat er onvoldoende mensen geholpen zouden zijn, die link is niet te leggen. Het budget is tot nog toe toereikend geweest.

7. We missen de koppeling met werk en zonder perspectief op werk is het armoedebelaid vooral symptoombestrijding. Daardoor wordt het probleem in stand gehouden en mensen worden afhankelijk gehouden en hoe sociaal is dat?

Armoede kan worden bestreden door het vergroten van het inkomen. Met bijvoorbeeld bijstandsgerechtigden vinden gesprekken plaats over kansen op de arbeidsmarkt, toeleiding naar werk of een opleiding. De koppeling met werk wordt gemaakt bij de herijking van het beleid sociaal domein. Daarin kunnen ook de koppelingen met overige relevante beleidsterreinen worden gelegd, zoals laaggeletterdheid, zorg, gezondheid, onderwijs en kinderopvang.

8. Waarom is er geen aanpak bedacht om ook al vroeger de arbeidsduur en arbeidsparticipatie te laten toenemen (en niet pas als kinderen 12 jaar worden). In hoeverre worden deze gezinnen al geholpen om meer inkomen te verwerven in een eerder stadium? Is het college het met ons eens dat dit toch de meest belangrijke en meest duurzame aanpak is? Heeft u onderzocht of de armoedeval een rol speelt bij deze gezinnen?

Zie ook het antwoord op vraag 7. De relatie met werk wordt gelegd bij de herijking van het beleid sociaal domein. Daarin kunnen ook de koppelingen met overige relevante beleidsterreinen worden gelegd, zoals laaggeletterdheid, zorg, gezondheid, onderwijs en kinderopvang.

In het beleidsplan "Actief uit armoede en schulden – Integrale aanpak 2019-2022" is opgenomen om in deze beleidsperiode onderzoek te doen naar de armoedeval.

9. Waarom stemt u in met de strekking van een motie waarin de armoedeval nog een keer extra vergroot wordt? Namelijk het wijzigen van de drempel naar 130%.

Zie het antwoord onder vraag 8.

10. We willen heel graag weten hoe de gemeente werkgevers bereikt.

Werkgevers zijn relevant voor het signaleren van geldzorgen (externe doorverwijzer). Om deze te bereiken organiseren we bijvoorbeeld workshops aan HR-afdelingen. Dat doen we ook in de toekomst, zodat HR-medewerkers inwoners naar de juiste ondersteuning kunnen begeleiden dan wel verwijzen. Ook het Werkgeversservicepunt en het Ondernemersloket kunnen hierin een rol spelen.

11. Heel ongemakkelijk vinden we de automatische koppeling van het begrip armoede en schulden. Is die koppeling een bewuste keuze en waarop is dat gebaseerd? Bent u zich ervan bewust dat u hiermee zorgt voor een verkeerde beeldvorming en daarmee dus voor een drempel om hulp te vragen.

Bij de totstandkoming van het beleidsplan "Actief uit armoede en schulden – Integrale aanpak 2019-2022" is gevraagd het beleid armoede en schulden samen te voegen. Deze lijn is in het addendum voortgezet.

12. We willen graag horen wat de mogelijkheden zijn dat de gemeente problematische schulden overneemt. Is dat overwogen en waarom is daar op dit moment geen keuze voor gemaakt?

Dit is geen onderdeel van het door u vastgestelde beleid. In de RIB over uw initiatiefvoorstel voor een pilot Jongeren Perspectief Fonds geven we aan welke mogelijkheden we zien rondom jongeren en schulden.

13. Heeft het college al voorbereidingen getroffen voor de signalering op basis van data, zodat we in januari meteen aan de slag kunnen gaan? Zijn er gesprekken met maatschappelijke partners zoals woningstichtingen en lopen deze al?

Ja, de voorbereidingen lopen. Vanuit het projectbureau vroegsignalering hebben we vernomen dat we rekening moeten houden met 85 extra gemelde betalingsachterstanden per 10.000 inwoners. Om dat in goede banen te leiden hebben we software aangeschaft waarin de signaalpartners op een eenvoudige en veilige wijze de betalingsachterstanden kunnen melden. Wij zien vervolgens welke betalingsachterstanden er op welk adres zijn. Er worden keuzes gemaakt in hoe op signalen wordt gereageerd. We moeten namelijk op alle ontvangen signalen aan inwoners een gesprek aanbieden. Bij bepaalde matches (combinaties) van signalen zetten we in op een intensievere benadering. Dat zal vooralsnog telefonisch zijn, nu onze klantadviseurs vanwege corona geen huisbezoeken brengen. Voor 1 januari worden de overeenkomsten met alle signaalpartners gesloten. De landelijke signaalpartners en WML maken alleen gebruik van de model overeenkomst. In de overeenkomsten met woningcorporaties is meer ruimte voor maatwerk.

14. Wat heeft het college nodig van de raad om de interne bewindvoering mogelijk te maken?

Zoals toegezegd doen we onderzoek naar het uitvoeren van bewindvoering in eigen beheer. Op basis van de uitkomsten van dit onderzoek komen we bij u terug.

15. Regeling Stadspas: Is het college zich bewust dat er nog behoorlijk wat kinderziektes zijn bij deze regeling gaat het college hier iets aan doen?

Het college is zich bewust van de kinderziektes bij de Participatieregeling voor minima op de StadspasVenlo en er wordt bekeken hoe dit verbeterd kan worden. Zo wordt gezocht naar nieuwe aanbieders om de keuze voor besteding te vergroten. Daarnaast wordt getracht het onderscheid met de Mantelzorgregeling op de StadspasVenlo te verduidelijken.

16. Kinderen onder 12 jaar die in armoede leven: Heeft het college een specifieke aanpak voor ogen? Welke stappen zijn gezet? Welke partners zijn hierin nodig? Heeft u van de raad extra handvaten nodig om iets te kunnen?

We zetten in op het benaderen van het netwerk rondom kinderen: ouders, scholen, verenigingen. Daarnaast benaderen we ook werkgevers omdat zij armoede (bijvoorbeeld na loonbeslag) kunnen signaleren bij hun personeel.

Ouders wijzen we op de minimaregelingen voor kinderen; bij scholen, werkgevers en verenigingen zetten we in op het signaleren van geldzorgen en het begeleiden of doorverwijzen van ouders naar ondersteuning.

We hebben in onze communicatie oog voor de wijze waarop we de doelgroep bejegenen en we zorgen voor meer gebruik van beeldmateriaal in verband met laaggeletterdheid.

We hebben speciale aandacht voor de werkende armen omdat zij vaak onvoldoende op de hoogte zijn van het feit dat de regelingen ook voor hun gelden.

17. In het Addendum staat dat de ondersteuningsmogelijkheden aan ouderen kleiner zijn. Kleiner dan wat?

Ouderen kunnen geen gebruik maken van de regelingen voor kinderen, maar ook niet van de Individuele Inkomensvoorslag. Deze laatste stopt bij het bereiken van de pensioengerechtigde leeftijd.

18. Hoe verlopen de gesprekken met de lokale partijen Antares en Woonwenz? Hoe staan zij in het proces? Wat is hun eerste reactie? Welke instrumenten hebben wij als lokale overheid als partijen niet mee willen werken?

In september jl. hebben met Antares en Woonwenz gesprekken plaatsgevonden over vroegsignalering op basis van data, zoals ingegeven door de wetswijziging. Beide partijen staan hier positief in. Binnenkort vinden de gesprekken plaats over de (model) overeenkomst.

We hebben geen signalen dat er partijen zijn die niet mee zouden willen werken aan het melden van betalingsachterstanden. Mochten er partijen zijn die niet mee willen werken, dan kunnen we hen via de koepelorganisatie waartoe zij behoren stimuleren om als nog mee te doen.

19. Tegemoetkoming in de premie van de ziektekostenverzekering: Wij willen weten wat er gebeurt als het budget van € 375.000 op is? Accepteert u de begrotingsoverschrijding of bent u geholpen met extra middelen om tegemoetkoming in de premie van de aanvullende verzekering aan de minima te blijven verstrekken.

De uitgaven aan de bijzondere bijstand als tegemoetkoming in de kosten van de zorgverzekering zitten al jaren binnen een bepaalde bandbreedte. Inwoners veranderen niet snel van zorgverzekeraar. We verwachten geen overschrijding die niet binnen het armoedebudget kan worden opgevangen.

20. Wil de wethouder het maatschappelijk middenveld verantwoordelijk maken om de oorzaken van armoede te gaan bestrijden?

We willen zoveel mogelijk partijen betrekken om geldzorgen te signaleren.

21. Kun je via een systeem van subsidies maatschappelijke ondernemingen verantwoordelijk maken om mee te denken over oplossingen?

Deze suggestie nemen we mee bij het uitwerken van ons beleid.

22. Kan een dossier worden doorgegeven, zodat een inwoner niet steeds hetzelfde verhaal hoeft te doen?

In beginsel verzet de AVG zich tegen het doorgeven van een dossier. De Wet gemeentelijke schuldhelpverlening biedt alleen een wettelijke basis voor verhuurders, energieleveranciers, waterleveranciers en zorgverzekeraars om betalingsachterstanden aan de gemeente te melden. In alle andere gevallen is toestemming van de inwoner nodig.